

Αυτοκτονούν οι λαοί;

Θεόδωρος Πάγκαλος

Οι λαοί είναι κυρίαρχοι. Αυτός είναι ο πρώτος και βασικός κανόνας της δημοκρατικής αντίληψης για την εξουσία. Νόμος δεν μπορεί να είναι ό,τι αποφασίσουν οι πιο μορφωμένοι ή οι πλουσιότεροι ή οι ντόπιοι ή οι εργάτες ή οποιαδήποτε άλλη συγκροτημένη μειοφηφική ομάδα. Νόμος είναι μόνο η βούληση της πλειοψηφίας. Οποια κι αν είναι αυτή.

Οι λαοί δεν κάνουν λάθη. Όσο δυνατή κι αν είναι η επιρροή του χρήματος, οι εκβιασμοί των εργοδοτών, οι δολιότητες των μέσων ενημέρωσης, οι δοκησίσοφοι και παντοδύναμοι δημαγωγοί και γητεύτες και η αποχαύνωση που δημιουργούν κακές συνήθειες και συσπειρώσεις, ο λαός έχει πάντα δίκιο. Και αν ακόμα το δίκιο αυτό αντιστέκεται στις προσπάθειες των αναλυτών και όσων προσπαθούν

να προσαρμόσουν την πραγματικότητα σε θεωρίες του παρελθόντος ή σε όσα οι ίδιοι επινόησαν, ο πολίτης, που σε μεγάλους αριθμούς συγκροτεί τις πλειοψηφίες, ξέρει τι κάνει. Από τη σκοπιά του βέβαια πάντα.

Αυτοκτονούν οι λαοί; Αντίθετα με ό,τι θα νομίζουν όσοι μένουν στην επιφάνεια των πραγμάτων, το ερώτημα αυτό δεν αντιφέσκει με όσα μόλις τώρα αξιωματικά διακρίνεμε. Υπάρχουν περιπτώσεις, σε σπάνιες ιστορικές καμπές, όπου το μέγεθος των ερωτημάτων και το είδος των συμφερόντων που διακυβεύονται είναι τόσο σημαντικά, ώστε η απόφαση που πρέπει να λάβει ο ψηφοφόρος να είναι μια επιλογή ανάμεσα στη ζωή και στον θάνατο μιας συγκροτημένης πολιτείας. Κάτω από την πίεση οικονομικών εξελίξεων, κοινωνικής αναταραχής και πολιτιστικών αδιεξόδων, ο μέσος πολιτης ωθείται σε δραματικές αποφάσεις, που όμως θα δημιουργήσουν περισσότερα αδιέξοδα από τα σημερινά.

Οι συνέπειες επιλογών που γίνονται κάτω από αυτές τις συνθήκες δεν έχουν απλώς μια οδυνηρή και καταστροφική επιρροή στο αμέσως προσεχές διάστημα. Καταστρέφουν δομές και συστηματικές προσπάθειες που καμιά φορά

66

Ας σκεφτούν ορισμένοι ότι αν μετανιώσουν, γιατί αποφάσισαν με την ψήφο τους να οδηγήσουν τη χώρα στην καταστροφή, όχι την επομένη των εκλογών, αλλά την προηγουμένη, ίσως να είναι ήδη πολύ αργά

99

έχουν γίνει από μια ολόκληρη γενεά.

Ενώ η καταστροφή διαρκεί μερικά εικοσιτετράωρα και η προετοιμασία της λίγες εβδομάδες ή μήνες, η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη θέση τους συχνά απαιτεί προσπάθειες ετών και μερικές φορές καθίσταται αδύνατη.

Ετοι το 1920 ο ελληνικός λαός στράφηκε εναντίον του Ελευθερίου Βενιζέλου. Κουρασμένοι από μία δεκαετία σχεδόν επιστράτευσης, παλιοί φαντάροι και οι οικογένειές τους ψήφισαν μαζικά υπέρ της επανόδου του βασιλιά Κωνσταντίνου, εχθρού των νικητών του πολέμου και συμμάχων της Ελλάδας Αγγλογάλλων. Η νέα

εξουσία έσπευσε να αλλάξει την ηγεσία του στρατού και σε λίγο χρονικό διάσπορμα η Ελλάδα έχανε για πάντα το δικαίωμα να έχει ομοεθνείς που κατοικούσαν και αναπτύσσονταν στη Μικρά Ασία.

Χιλιάδες σφαγιασθέντες και δυόμισι εκατομμύρια πρόσφυγες ήταν το αποτέλεσμα αυτής της πράξης εθνικού αυτοχειριασμού.

Το 1945, ενώ όλοι, ανάμεσά τους και γείτονές μας με ένοχη ή αμφιλεγόμενη συμπεριφορά στα χρόνια του πολέμου, έσπευδαν να αρπάξουν ό,τι μπορούσαν από το τραπέζι των διαπραγματεύσεων ειρήνευσης της Ευρώπης, εμείς αποφασίσαμε να μετατρέψουμε τη χώρα μας σε στίβο αναμέτρησης, όπου θα λυνόταν το πρόβλημα της παγκόσμιας κοινωνικής επανάστασης. Ενώ πανίσχυρα κομμουνιστικά κόμματα, όπως το κομμουνιστικό του Μορίς Τορέζ και το ιταλικό του Παλμίρο Τολιάτι, συμμετείχαν σε συμμαχικές κυβερνήσεις για να επηρέασουν τα αποτελέσματα της νομής της εξουσίας και τη διανομή του εισοδήματος υπέρ των εργαζομένων, το δικό μας ΚΚΕ έπαιρνε τα βουνά. Τα αποτελέσματα του Εμφύλιου Πολέμου που ακολούθησε ήταν χειρότερα σε ό,τι αφορά τις ανθρώπινες απώλειες, τους τραυματισμούς και ακρωτηριασμούς, τις καταστροφές και

την ερήμωση της υπαίθρου από εκείνα της φασιστικής κατοχής.

Τέλος, το 1974, αυτή τη φορά χωρίς τη λαϊκή υποστήριξη, αλλά και χωρίς να έχει εκδηλωθεί ένα πραγματικά μαζικό κίνημα αντιδικτατορικής αντίστασης, η Ελλάδα των συνταγματαρχών ανατρέπει τον Μακάριο, συμβάλλει έτσι στη δημιουργία προσχημάτων για την τουρκική απόφαση και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την ως και σήμερα παράνομη κατοχή τού ενός τρίτου της Κύπρου από τα τουρκικά στρατεύματα.

Κανείς δεν μπορεί να εμποδίσει τον κ. Τσίπρα στο να επιδίεται στο προσφιλές του άθλημα: δηλαδή να πυροβολεί κάθε τόσο τα πόδια του. Η εθνική αυτοκτονία όμως στην οποία θέλει να τον ακολουθήσουμε έχει ήδη εκδηλωθεί και προχωράει αποφασιστικά και αμείλικτα. Οι δείκτες που μας συνδέουν με την παγκόσμια οικονομία γυρίζουν σιγά-σιγά πίσω στο 2012. Ας σκεφτούν ορισμένοι ότι αν μετανιώσουν, γιατί αποφάσισαν με την ψήφο τους να οδηγήσουν τη χώρα στην καταστροφή, όχι την επομένη των εκλογών, αλλά την προηγουμένη, ίσως να είναι ήδη πολύ αργά.

Ο κ. Θεόδωρος Πάγκαλος είναι πρώην υπουργός.